

Kärdla Keskväljaku ümberehitusprojekt MAASTIKUARHITEKTUURNE EELPROJEKT

Kärdla linn, Hiiumaa
Objekt: Kärdla Keskväljak

Stadium: eelprojekt
Töö nr. 1703A

TELLUJA	Hiiu vallavalitsus
PROJEKTI KOOSTAJA	MARELD Landskapsarkitekter AB
VASTUTAV SPETSIALIST	Oskar Ivarsson oskar@mareldlandskap.se
MAASTIKUARHITEKT	Martin Allik martin@mareldlandskap.se
KUUPÄEV	25.09.2017

Sisukord

1.	Sissejuhatus	3
2.	Kontseptsioon.....	3
3.	Asendiplaan	4
3.1.	Allee.....	4
3.2.	Dendroparkla	4
3.3.	Lipuväljak	4
3.4.	Linnapark.....	4
3.5.	Ojatrepp	4
4.	Mänguväljak	4
4.1.	Reljeef.....	4
4.2.	Mänguvahendid	5
5.	Arhitektuursed väikevormid.....	5
5.1.	Käbiskulptuur	5
5.2.	Pergola (paviljonid).....	5
5.3.	Ojatrepp	5
5.4.	Purskkaev.....	5
6.	Katendid	5
7.	Linnamööbel	6
7.1.	Pingid	6
7.2.	Lavatsid	6
7.3.	Valgustusmastid.....	6
7.4.	Rattahoidja ja pollar	6
7.5.	Prügikast.....	6
7.6.	Arteesiakaev	6
7.7.	Lipumast	7
7.8.	Infostend.....	7
8.	Nõuded haljastusele.....	7
8.1.	Olemasolev haljastus	7
8.2.	Olemasoleva haljastuse ehituseaegne kaitse	7
8.3.	Projekteeritav haljastus.....	7
8.4.	Nõuded istikutele	8
8.5.	Kasvualus	9
8.6.	Haljastuse hooldusnõuded	9
	LISAD	11
	JOONISED.....	12

1. Sissejuhatus

Projektala asub Hiiumaal Kärdda linnas, aadressidel Keskväljak (37101:006:0023) ning eraomandis olevatel maaüksustel Keskväljak 1 (37101:006:0800), Keskväljak 5 (37101:006:0005) ja Hiiu tn 1 (37101:006:0013). Vastavalt projekteerimistingimustele on töö eesmärgiks: „...liikluskorralduse muudatused ja väljakuala rekonstrueerimine. Eesmärgiks on liikluskorralduse ja -ohutuse taseme tõstmine. Keskväljaku puhkeala kavandatakse kaasaegseks ajaveetmise ja puhkekohaks koos turuala, väikevormide ja väljakuelementidega. Eesmärk on järk järgult tuua Keskväljaku keskele turu funktsioone... Inimestele mõeldud väljakuala võimendab olemasolevaid väärtusi ning kaasaegses võtmes kavandatud kohalikku identiteeti kandvad väljakuelemendid loovad väärrika maakonnakeskuse linnaväljaku, mis parandab ümbruse ettevõtluskeskkonda.“

Antud lahendus tugineb 2015. aasta võistlustööle „Kärddal“. Peale töötubasid kooliõpilaste ja laiema avalikkusega mais 2017 ning kohtumisi valla esindajatega, on lahendust edasi arendatud suunas, mis vastab senisest enam erinevate osapoolte ootustele ja nii Kärdda kui ka hiidlaste vajadustele.

Käesoleva töö koostajateks on Oskar Ivarsson, Martin Allik ja Erik-Hugo Pajos. Arhitektuurse osa on teinud BornsteinLyckefors arhitektid.

Antud töö alusteks on geodeetiline alusplaan – OÜ Hadwest töö nr T-14-435 aastast 2014; Hiiu vallavalitsuse väljastatud projekteerimistingimused. Antud töö moodustab terviku OÜ Skepast & Puhkim tööga 2017_0078 Kärdda keskväljaku insenerosade projekteerimine (eelprojekt).

Töö teostamisel on aluseks võetud järgmised põhilised normdokumendid:

- Ehitusseadus
- EVS 907:2010 Rajatise ehitusprojekt
- EVS 811:2012 Hoone ehitusprojekt

Kõikide materjalide ja konstruktsioonide valikul ning ehitamisel tuleb kinni pidada headest ehitustavade, Eesti Standardikeskuse standarditest, materjalide ja seadmete tarnija- ja tootjapoolsetest paigaldusjuhistest ning hooldusnõuetest. Projekti koostamisel on arvestatud ka 2017. aasta mai alguses Kärddas toimunud töötubades arutatud seisukohtadega.

2. Kontseptsioon

Antud töö visandab Kärddale uue sotsiaalse südame, mis lisaks kaubandusele ja vabaajaveetmisele pakub kvaliteetset linnaruumi, kus igas vanusegrupis külastaja end ilmast või aastaajast sõltumata mugavalt tunneb. Töö üheks lähtekohaks on vee senisest suurem sidumine keskväljakuga läbi vastava inventari ning suurema sidususe tekitamine Liiva ojaga. Projekt jagab keskväljaku kolmeks suuremaks osaks – haljastatud parklaks, väljakuks ja pargiks.

Looduskeskkonna seisukohalt vaadatuna on tähtis, et ojad, mis looklevad läbi Kärdda, oleksid ka tulevikus puhtad. Seetõttu juhitakse Keskväljakul sadeveed vihmapeenardesse, mis tekitavad omapärase miljöö ning taaselustavad ajaloolist identiteeti. Kaubandus ja meelelahutus koondub pergola ümber, mis loob paremad tingimused kohalike väiketootjate esile tõusmiseks. Kogu Keskväljak on hõlpsasti ligipääsetav nii jala, ratta, ühistranspordi kui ka autoga. Kaugemaid külalisi tervitab põnev keskus, kus saab kogeda mitmekülgset linnaruumi, ostelda, süüa, suhelda ja kohtuda ning planeerida oma päevateekonda linnas ja mujal Hiiumaal. Vormi, materjalide, tegevuste ja inimeste poolt edasi antud tugev kohalik identiteet on märk elujõulisest kogukonnast. Väljaku äärde jääb erinevaid istumisvõimalusi pakkuvad puidust pingid.

Tõlgendades töötubades kõlanud seisukohti on alale kavandatud park, mille eesmärgiks on pakkuda kohalikele vaheldusrikkamat kohtumispaika. Eelkõige on pööratud tähelepanu laste ja noorte vajadustele. Haljastusest leidub väljakul lisaks sangleppadele ka mände, pihlakaid, pooppuid, aktsenti annavad dekoratiivsed kirsid, kontpuud jt liigid.

3. Asendiplaan

Kujunduslahendus on vaadeldav joonisel L-31-1-01 ja L-31-1-02. Keskväljak on antud ettepanekuga jagatud mitmeks eriilmeliseks osaks. Liikluskorraldus, parkimine, vertikaalplaneerimine ja tehnovõrgud on näidatud OÜ Skepast & Puhkim töös 2017_0078 Kärkla keskväljaku insenerosade projekteerimine (eelprojekt).

3.1. Allee

Uus allee kulgeb mööda Rookopli tänavat ning toob linnakeskusesse struktuuri. Liigiliselt on kasutuses madalakasvulised puud, pooppuud ja pihlakad, mis ei varja vaateid väljaku ääres asuvatele kultuurmälestistele, samas asuvad võra alumised oksad vähemalt 3 meetri kõrgusel hoidmaks sõidukijuhtide vaatevälja avatuna ka jagatud liiklusruumiga alal.

3.2. Dendroparkla

Keskväljaku põhjaosas asuvas parklas on 41 kohta autodele (täiendavalt 16 parkkimiskohta kaupluse COOP ees). Ala on haljastatud väga erinevate linnatingimustes sobivate puuliikidega, mis muudab selle vaheldusrikkaks ja omapäraseks parklaks. Lisaks on üle Keskväljaku paigutatud kuusepuid, millest kümnendite jooksul saavad sirguda väarikad jõulupuud. Parkla sademeteveed on suunatud selle lääneservas asuvasse vihmapeenrasse.

3.3. Lipuväljak

Mitmekülgsest kasutatav ja enamjaolt programmeerimata avalik väljak. Keskel asuvad paviljonid pakuvad varju tuule ja vihma eest, lisaks ka kohta avalikule raamatukogule, erinevaid istumisvõimalusi ning on kasutatav turuna. See rajatis toetab Keskväljaku uut struktuuri ning soosib turufunktsiooni kolimist keskusesse. Väljakule jääb ka purskkaev, kaks arteesiakaevu ja lipumastid, ääres paiknevad istumiskohad. Paviljonide sisemusse jääb hooajaliseks tegevuseks mõeldud õu. Väljaku edelanurgas asuv vihmapeenar puhastab ja immutab vähemalt osaliselt lipuväljakult Liiva oja voolavad sademed.

3.4. Linnapark

Keskväljaku lõunaosa moodustab valdavalt pehmete katenditega ja haljastatud park. Linnapargi lääneosa moodustab Liiva oja ja Rookopli tänav vaheline loodusliku ilmega lepasalu. Rookopli tänavast itta jääb kaasaegne park, mille kerge reljeefsus ja taimestik on omased Hiiumaa rannikule. Pargiruumis leidub mänguvahendeid erinevatele vanusegruppidele, piknikukohti, eriilmelisi istumiskohti, jõulukuusk, samuti võimalus aktiivsemalt linnaruumi kasutada (nt rula, tõukeratas). Maastiku muudavad vaheldusrikkamaks pinnavormid, mis sobivad talvel kelgutamiseks.

3.5. Ojatrepp

Liiva oja kaldale, kultuurikeskusesse viivast sillast lõunasse, on kavandatud puidust ojatrepp, mis ühendab Kärkla linnaliku keskkonna Hiiumaa loodusega.

4. Mänguväljak

Keskväljaku lõunaosa on kavandatud haljastatud ja valdavalt pehmete katenditega linnapargina. Selle üheks oluliseks elemendiks on avalik mänguväljak. Ideeliseks lähtekohaks on, et kavandatud pargiruum poleks sisutatud liigsete atraktsioonidega vaid ala tervikuna oleks põnev ja mänguline.

4.1. Reljeef

Ühe olulise osa mängulisusest moodustab kavandatud reljeefne maastik. Üheksa pinnasest ja kolm betoonist küngast tekitavad vaheldusrikka keskkonna, mille seas leiavad erinevatel aastaaegadel tegemist erineva vanuse ja huvidega noored. Püsikute ja põõsastega haljastatud künkad pakuvad varju ja põnevaid radu. Murukattega künkad sobivad pikutamiseks, mängimiseks, liulaskmiseks, üles-alla jooksmiseks ning talvisel ajal kelgutamiseks. Betoonist reljeefid sobivad eelkõige rula, ratta või tõukeratta entusiastidele ent loomulikult ka spontaanseks mänguks. Kujunduslikult on nad üleminekupunktiks väljaku pehme ja kõva osa vahel.

4.2. Mänguvahendid

Alale on kavandatud ka mänguvahendeid. Liivakasti juurde püstitatakse kaks väikest kiike, tootja Kompan mudel Hammock (vt lisa 1). Siia jääb väljaku kõrgeim pinnavorm ning selle küljel asuv liumägi tootjalt Elverdal (vt lisa 2). Teisele poole jalgteed, suure haljastatud künka juurde on kavandatud ronila tootjalt Richter Spielgeräte GmbH (vt lisa 3). Murualale jääb kaks Hally Gally batuuti (vt lisa 4). Läbi haljastatud küngaste silkavad saetud lepapalkidest ($L=1.5-2.5$ m; $\varnothing=250-450$ mm, koorimata) ja looduslikest maakividest ($\varnothing=ca\ 300-600$ mm) rajad.

4.3. Pinnakatted

Ronila aluseks katendiks on männikooremults (dekoratiivkoor, fr 15-48 mm), kihi paksus 100 mm. Liivakasti rajamisel kasutada liivakasti liiva, kihi pakssu min 200 mm.

5. Arhitektuursed väikevormid

5.1. Käbiskulptuur

Keskväljakule on kavandatud (võimalusel) sanglepa puidust käbiskulptuur, mõõtmeaga ca 2900 x 1700 x 1700 mm. Skulptuur koosneb viieteistkümnest 120 mm paksusest ringikujulistest puidust tahvlist, mis ühtlase 80 mm sammuga moodustavad lepakäbile ligilähedase vormi. Käbile on mootorsaega lõigatud kuni 20 mm sügav ja 10 mm lai muster. Teostus ja muster täpsustatakse projekti järgmises faasis. Lepakäbi on vaadeldav joonisel L-32-6-01.

5.2. Pergola (paviljonid)

Esindusväljakule on BornsteinLyckefors arhitektide poolt kavandatud kuuest paviljonist koosnev pergola, vaadeldav joonistel L-32-6-02, -03 ja -04. Tegemist on mitmekülgsest kasutatavate varjualustega, mille alla saab läbi vaheseinade lisamise tekitada 13-25 m² suurusega siseruume. Sellise lähenemisega on võimalik Keskväljakul katsetada ka erinevate turufunktsioonide toimist. Samuti tekib võimalus väikese seltsiruumi või raamatukogu avamiseks, mis kindlasti elavdavad linnakeskust. Varju alla saab paigutada hooajalist mööblit (nt võrkiiged) samuti pakub see tuge erinevate ürituste korraldamiseks. Paviljonides on elektriühendus ja kasutusvõimaluste mitmekesistamiseks ka eeldused vee- ja kanalisatsioonühenduse rajamiseks.

5.3. Ojatrepp

Liiva oja kaldale, Kultuurikeskusesse viiva silla kõrvale, on kavandatud veetasapinnale lähemale viiv puittrepp. Trepi konstruktsioon on betoonist ning toimib kaldakindlusutusena. Trepp on puidust ning astmed istumissõbralikult 40 cm kõrgused. Ojatrepi käsipuu on $\varnothing 45$ mm, kuumtsingitud ja pulbervärvitud (RAL 9005) toru, mille sees asuvad LED-valgustid.

Põhimõtteline lõige vaadeldav joonisel L-32-6-01.

5.4. Purskkaev

Lipuväljakule on kavandatud katendiga samas tasapinnas purskkaev. Rajatis koosneb 37 maa-alusest veetorust. Purskkaevu veesurve ja -juga on reguleeritavad, võimaldades tekitada nõ udupilve kui ka erineva kõrgusega jugasid (kuni 2,5 m). Veetorude sees paikneb ka valgustus. Purskkaevu täpne lahendus antakse järmises projekteerimisfaasis.

6. Katendid

Üheks oluliseks põhimõtteliseks muutuseks rekonstrueeritud keskväljakul on jalakäijate ja ratturite senisest mugavam ja ohutum liikumine. Nii on muudetud kitsamaks autoga liigeldavad alad, kergliiklejatele mõeldud alad on viidud samasse tasapinda ja katendina on senine asfalt asendatud betoonkivide ja -plaatidega.

Lipuväljak ja peamised kergliiklustrajektoolid, kõnniteed on kaetud heledate betoonplaatidega (joonisel tähis BP1) suuruses 700x700 mm. Peamised kergliiklejate trajektoolid nagu kõnniteed või Keskväljaku idakül, kuhu on koondunud olulised teenused (pangad, poed, kohvik, vallavalitsus jm), on sillutatud tumehallide (antratsiit)

betoonkividega (BK1) mõõdus 350x175 mm ja 175x175 mm. Väiksem kivi talub paremini ka hooneid teenindavat ajutist liiklust. Tumede kivide ja heledate plaatide ülemineku moodustavad helehallid betoonplaadid (BP2) suuruses 700x350 mm ja 350x350 mm. Mustri näide on vaadeldav joonisel L-32-6-01, täpsem katendiplaan antakse projekti järgmises staadiumis. Jagatud liiklusruumis, parklas ja bussitaskutes kasutatakse tumedat (antratsiit) tänavakivi Kartano (BK2).

Tänavahaljastust kaitseb puukaitserest Arbottura. Alleepuudel kasutatakse ruudukujulist resti ja üksikpuudel ringikujulist (vt lisa 5).

Pargiruumis, ojatrepi ees ja paviljonide siseöues kasutatakse jalgteedel katendina kruusakillustikku fr 4-12.

7. Linnamööbel

Keskväljakule kavandatud mööbel on lihtsa ja linnaväljakule sobiva disainikeelega. Peamiseks viimistlusmaterjaliks on (lepa) puit, konstruktsioonid on valmistatud terasest, üldjuhul kuumtsingitud ja pulbervärvitud mustaks (RAL 9005). Linnamööbli erinevad mudelid on vaadeldavad joonisel L-32-6-01.

7.1. Pingid

Väljakule on kavandatud on erineva kõrguse, laiuse, pikkusega ning seljatoega ja ilma tuge deta istepinke. Need erinevad pingid põhinevad ühel 400x2000 mm suurusega baasmudelil, olles selle erinevateks variatsioonideks. Projektiga on kavandatud tool ühele, seljatoega ja seljatoeta pink, lai pink osalise seljatoega, lammamistool ja kaardus pink. Pingid on kinnitatud betoonvundamenti.

Samale disainikeelele tugineb ka piknikulaud, mõõtmed 600x1000 mm.

7.2. Lavatsid

Keskväljaku sõlmpunktidele on kavandatud kahte tüüpi orgaanilise kujuga puitlavatsid. Lavatsid on lipipäasetavad kõikidelt külgedelt, erineva kõrgusega ning sobivad istumiseks, pikutamiseks, seismiseks või kasvõi väikeseks etteasteks. Puitlavatsid on kahe erineva kuju, kõrguse ja suurusega. Lavatsid ei ole kinnitatud pinnasesse betoonvundamendiga, vaid seisavad lahtiselt omal raskusel.

7.3. Valgustusmastid ja valgustid

Projektilale jääb kolme tüüpi valgustusmaste. Rookopli tänava äärsed valgustid on määratud eelnevalt mainitud OÜ Skepast & Puhkim tööga. Keskväljakule jääb kahte tüüpi maste: 1) kõrged väljakuvalgustid, mis on tootja Tehomet tüüp Pallas 8 m; 2) tänavavalgustid, mis on tootja Tehomet tüüp Pallas Park 5 m (vt lisad 6-7). Kõrgemata mastide valgusallikana on kasutatud tootja Selux mudelit Olivio Grande ja madalamate mastide valgustiteks on sama tootja mudel Olivio Medio (vt lisa 7).

Valgustite täpse paiknemise, suuna, võimsuse jmt määratakse vastava eriala spetsialisti koostatud valgustusprojektiga. Mastide ja valgustite paigaldus toimub vastavalt tootja juhendile.

7.4. Rattahoidja ja pollar

Rattahoidja ja pollar on lahendatud eridisainiga, kus rattahoidja juures on kasutatud terasplaati mõõtmetes 10x200x800 mm ja pollari puhul lisandub kahele samas mõõdus terasplaadile 200x200x800 mm mõõtmetes täispuidust detail. Nii pollar kui ka rattahoidja seisavad valatud betoonist vundamendis.

7.5. Prügikast

Alale kavandatud prügikastid on tootja Extery mudel Vandal 75 (vt lisa 8). Kavandatud on 11 prügikasti mis on jaotatud väljaku eri punktidesse. Paigaldus vastavalt tootja juhisele.

7.6. Arteesiakaev

Alale kavandatud kaks arteesiakaevu on tootja Richter Spielgeräte GMBH mudel Playgroud Pump (vt lisa 9). Paigaldus vastavalt tootjajuhisele.

7.7. Lipumast

Kolm esindusväljaku lipumasti on kõrgusega 9 meetrit, valgest klaasplastist ja sisemise nõõrisüsteemiga, nt Lipuvabrik OÜ mast. Paigaldus vastavalt tootja juhisele.

7.8. Infostend

Keskväljaku infotahvlid on lahendatud sama disainikeelega nagu ülejäänud erilahendusega linnamööbel.

8. Nõuded haljastusele

8.1. Olemasolev haljastus

Projektala on keskmiselt haljastatud. Kui mõned üksikud isendid väljaarvata, siis jääb kogu olemasolev kõrghaljastus Liiva oja ja Rookopli tänava vahele. Oja kaldal asuval loodusliku ilmega rohealal kasvab rohkelt sangleppasid ja harilikke mände. Rookopli tänava äärde jääb visuaalsel vaatlusel kesises seisus hariliku vahtra allee. Keskväljaku lõunaosas asub väike roheala harilike kuuskede ja pärnadega.

8.2. Olemasoleva haljastuse ehituseaegne kaitse

Projektalale jääb olemasolevaid elujõulisi puid, millest tuleb vajadus haljastust kaitsta. Enne ehitustööde algust tuleb ehitustööde lähedusse jäävatele puuvõradele teostada vajalikus ulatuses tagasilöökamine. Üle 10 cm läbimõõduga okste eemaldamist võimalusel vältida. Korraga tohib lõigata puuvõra võrdselt kõigilt külgedelt kuni 1/3 ulatuses. Eelpoolmainitud tööd peab teostama vastava kutsetunnistusega arborist.

Käiguradade, pargi, teede ja parkimiskohtade rajamisel tuleb kõik masina tööraadiusesse jäävate puude tüved kaitsta ehitamise ajaks püstlaudisega (paksus vähemalt 20 mm), mille alla tüve ja laua vahele peab panema pehmenduskihi (vill, penoplast, vmt). Kaitse peab olema liikumatult kinnitatud ümber puu tüve, samas kahjustamata tüve selle kinnitamisega (naelu puusse lüüa ei tohi!). Pinnase koorimisel puude tüvedele lähemal kui 3m teostada kaevetööd käsitsi. Vajadusel võib läbi lõigata kuni 2cm läbimõõduga juured, kuid ankurjuuri läbi lõigata ei tohi.

Pärast ehitustööde lõppu tuleb olemasoleva haljastusele teostada hooldusloikus arboristi kutsetunnistust omava spetsialisti poolt.

8.3. Projekteeritav haljastus

Projektiga on kavandatud uue haljastusena erinevaid tänavapuid, pargipuid, põõsaid, erinevaid püsikuid ja kõrrelisi. Kavandatud haljastuses kohtuvad Hiiumaa loodus ja Kärdda aiad. Nii on lõunas paiknev park loodusliku ilmega, seal kasvab kanarbikke, kõrrelisi, mände, pihlakaid. Põhjapool asuvat parklat rikastavad aga erinevad linnakeskkonda sobivad tänavapuud.

Projektalale jäävad ka kolm vihmapeenart, mille taimevalik talub hooajalisi üleujutusi ja linnakeskkonda. Vihmapeenarde täpne taimevalik antakse projekti järgmises staadiumis.

Uusistutusel kasutatavatele istikutele esitatavad nõuded peavad vastama standardi EVS 778:2001 nõuetele.

Tabel 4. Projekteeritava haljastuse loend

Liiginimi	Istikute arv
Puud ja põõsad	
Picea abies / Harilik kuusk	3
Pinus sylvestris / Harilik mänd (kitsavõraline Norra sort)	6
Pinus heldreichii / Soomusmänd	3
Juniperus communis / Harilik kadakas	-
Acer campestre / Põldvaher	5
Alnus glutinosa / Sanglepp 'Pyramidalis'	2
Alnus incana / Hall lepp 'Laciniata'	4

Betula pubescens / Sookask 'Rubra'	2
Calluna vulgaris / Hariliku kanarbiku sordid	-
Cornus mas / Kirss-kontpuu	5
Cercidiphyllum japonicum / Jaapani juudapuulehik	2
Prunus mahaleb / Lõhnav kirsipuu	4
Prunus virginiana / Virgiinia toomingas 'Schubert'	5
Sorbus aria / Valge pihlakas 'Gigantea'	13
Sorbus x intermedia / Pooppuu 'Brouwers'	7
Kõrrelised ja sõnajalad	
Deschampsia flexuosa 'Tatra Gold' / Luhtkastevars	-
Dryopteris filix-mas / Maarja-sõnajalg	-
Festuca ovina / Lamba-aruhein	-
Leymys arenarius / Liiv-vareskaer	-
Molinia caerulea ssp. Arundinacea / Sinihelmikas	-
Stipa pennata / Sulg-stepirohi	-
Püsikud	
Achillea ptarmica var. multiplex 'The Pearl' / Vösa-raudrohi	-
Filipendula vulgaris 'Multiplex' / Angerpist	-
Fragaria vesca 'Rödluvan' / Metsmaasikas	-
Origanum vulgare / Harilik pune	-
Thymus serpyllum 'Albus' / Nõmm-liivatee	-
Sibulad	
Allium sphaerocephalon / Koonuslauk	-
Allium amplexans 'Graceful' / Läänelauk	-
Crocus speciosus 'Artabir' / Kaunis krookus	-
Crocus tommasinianus 'Barrs Purple' / Dalmaatsia krookus	-
Narcissus 'Golden Harvest' / Nartsiss	-

8.4. Nõuded istikutele

Istutamisel kasutatavad istikud peavad kvaliteedilt vastama Eesti Standardile (EVS 778:2001). Võimalusel kasutada Eesti päritolu istutusmaterjali, sest viimane on kindlasti vastupidavam ja suudab paremini kohaneda linnahaljastuse tavapärasest nõudlikemate oludega.

Nõuded istutavatele puudele ja põõsastele:

Istutatavad keskmisekasvulised heitlehised põõsad ja madalad puud peavad vastama järgmistele nõudmistele:

- istikud peavad olema mullapalliga;
- taimel peab olema vähemalt 5 võrset (tüvivormi puhul tüve hargnemiskohast), millest iga kõrgus on vähemalt 60-80 cm, vähim juurestiku pikkus 35 cm;
- puud peavad peavad olema vähemalt 3x ümberistutatud, tüvi 16-18.

Istutatavad madalakasvulised põõsad peavad vastama järgmistele nõudmistele:

- istikud peavad olema nõuistikuna;
- taimel peab olema vähemalt kolm hästiarenenud oksa;
- istiku kõrgus peab olema vähemalt 50 cm.

Väetised peavad vastama Väetiseseadusele (RT I 2002, 63, 387) ja selle alusel antud määruse nõuetele.

Istutusaugud teha vastavalt kasutatavate istikute mullapalli/juurepalli suurusele nii, et istutusaug on vähemalt 1/3 suurem mulla-või juurdepallist. Istutusaugud tuleb täita viljaka kasvumullaga. Põõsaistikuid ei ole vaja toetada.

Istutustööd teha soovitatavalt aprillis-mais või septembris-oktoobris. Istutamisel lõigata ära kuivanud ja vigastatud oksad ning vigastatud juured ning lisaks sellele kärpida lehtpuude - põõsaste võrsad vajadusel kuni 1/4 -1/3 ulatuses. Peale istutamist rikkalikult kasta. Edaspidi kastetakse kord nädalas, okaspuid ja ilupõõsaid põua korral tihedamini. Taimi tuleb kasta istutusjärgselt regulaarselt vähemalt ühe kasvuperioodi jooksul.

Murualade taastamisel tuleb kasutada aia- või spordimuru seemet. Sõltuvalt ilmast võib esimesel kahel nädalal peale külvi osutada vajalikuks muru kastmine (kui on kuiv periood, siis kasta vähemalt iga teine päev). Kastmine tuleb teostada varahommikul või hilisõhtul, vastasel juhul aurustub valdav osa veest maapinnal ning kastmine ei anna soovivat mõju.

8.5. Kasvualus

Kasvualus peab nii koostiselt kui struktuurilt vastama kasutusotstarbele ja kasvutingimustele. Dokumentides määratud mullaanalüüsideks võetakse kasvualusest proovid tööde alguses ja alati kui muutub kasvualuse kvaliteet või hankija. Kasvualus ei tohi sisaldada pehastuvaid ehitusjätmeid, segavaid kive ega muid taimestikule võõraid kahjulikke aineid. Istutuste kasvualuses ei tohi olla kive enam kui 2 kaaluprotsenti.

Kasvualus on kandev ja mahumassilt selline, et taimed kinnituvad maasse (900-1200 kg/m³). Kasvualuse poorsus peab olema vähemalt 40%.

Kasvualus peab olema kogu ulatuses ühtlane, selle pinnal ei tohi olla segavaid ebatasasusi ega vettkoguvaid lohke. Kasvualuse rajamisel tuleb arvestada selle tihenemisega. Istutusalad multšida männikoore multšiga 6-8 cm paksuselt.

Tänavapuude kasvualuse moodustab purustatud graniitkillustik/kruus fr 32-64 segatud biosöega 10 vol% (mahuprotsenti). Kihi paksus min 800 mm ja selle all 50 mm biosöe kiht.

8.6. Haljastuse hooldusnõuded

Edaspidi vajavad taimed ülevaatusi igal kevadel. Ilupuud ja põõsad vajavad lõikust elujõu ja püsivuse suurendamiseks, võra kujundamiseks ja õitsemise soodustamiseks. Põõsaste ning puude elujõu suurendamiseks tehtav lõikus seisneb kuivanud, murdunud ning vigastatud okste ära lõikamises, vigastused suletakse vahaga. Taimeosa lõigatakse koos ca 1 cm pikkuse elusa osaga, et soodustada lõikehaava paranemist. Alla 2 cm suuruse läbimõõduga oksad võib lõigata tagasi igal ajal, suuremad oksad vaid kevadel (aprillikuu esimesel poolel) enne mahlade liikuma hakkamist. Oksalõiked tehakse tüve või suurema oksa suhtes poolviltu.

Võra hooldusel (hoolduslõikus) lõigatakse välja risti kasvavad oksad, hargnevad juhtokad ning tüvest liiga väikese ja liiga suure nurga all (alla 300 ning üle 600 - oksad muutuvad kasvades rebenemisohtlikuks) välja kasvavad külgoksad. Nt kasel, kadakal, elupuul, on ladva hargnemine tavaline ning nendel puudel seda ära ei lõigata.

Põõsaste dekoratiivse välimuse taastamiseks ja elujõu suurendamiseks kasutatakse võrade kärpimist või tugevat okste tagasilõikust – noorenduslõikust. Tugev tagasilõikus on küllalt ohtlik, sest tekib hulgaliselt lõikehaavu, mis vähendab vastupidavust ebasoodsale ilmastikule ja haigustele ning nihkub paigast juurte ja oksastiku vaheline tasakaal. Seepärast tuleb enamasti piirduda võra harvendamisega ja okste kärpimisega. Ka suuri lehtpuid on võimalik noorendada lõigates oksti tagasi 1/3 võrra. Lehtpuude noorendamine tehakse aprilli algul, enne maapinna sulamist ning lõikamisega peab olema ettevaatlik, eriti vahtrate, tammede, kaskede lõikamisel, kus liigne tagasilõikus võib põhjustada puu hukkumise.

Lausistutustel põõsastealune pind tuleb esimestel aastatel hoida võimalikult umbrohuva.

Kastmisperiood kestab tavaliselt maist septembri lõpuni. Erilist tähelepanu tuleb pöörata taimede kastmisele just esimesel vegetatsiooniperioodil peale istutamist. Hilisema kastmisrežiimi kujundamisel tuleb järgida põhimõtet, et

kasta tuleb harvemalt, kuid rohkema veekogusega. Nagu eelnevalt mainitud, siis kasta tuleb kas varahommikul või hilisõhtul, kui vee maapinnalt aurustumine on keskpäevase ajaga võrreldes oluliselt väiksem.

LISAD

- Lisa 1. Kompan kiik
- Lisa 2. Elverdal liumägi
- Lisa 3. Richter ronila
- Lisa 4. Hally Gally batuut
- Lisa 5. Arbottura puurest
- Lisa 6. Tehomet 8 m mast
- Lisa 7. Tehomet 5 m mast ja Olivio valgusti
- Lisa 8. Extery Vandal prügikast
- Lisa 9. Richter arteesiakaev

JOONISED

L-31-1-01 Maastikuarhitektuurne joonis ja väljaku detail 1:500 / 1:200

L-31-1-02 Väljaku detailjoonised 1:200

L-32-6-01 Linnamööbli ja katendi detailid mõõtkava var.

L-32-6-02 Paviljonide plaan, lõiked javaated 1:100

L-32-6-03 Väike paviljon 1:50

L-32-6-04 Suur paviljon 1:50

MÖTEN

Produkt beskrivning

Produkt information

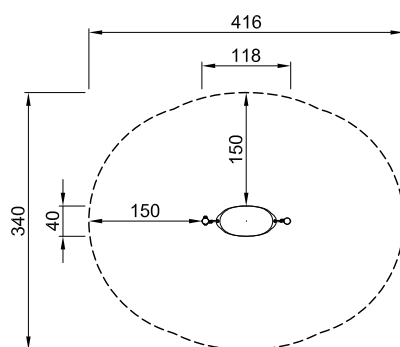
Kategori:	Karuseller och dynamisk lek
Produkt serie:	IMAGINATOR
Åldersgrupp:	2+

Installation:	1 person(er) 3 timma(r)
---------------	----------------------------

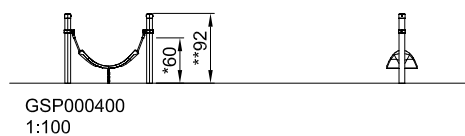
Vikt / Heaviest part:	0 / 0 kg.
Kräver betong:	0.05 m ³
Fundament:	3
Finns för ytmontering:	Yes
Standard installationsdjup:	0 cm.

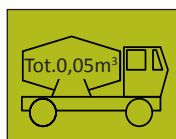
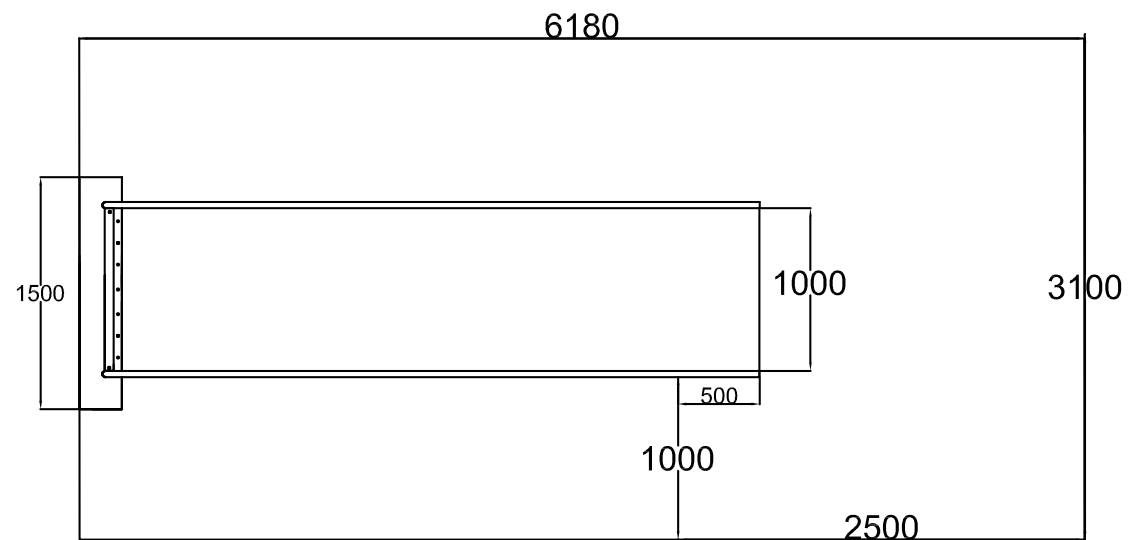
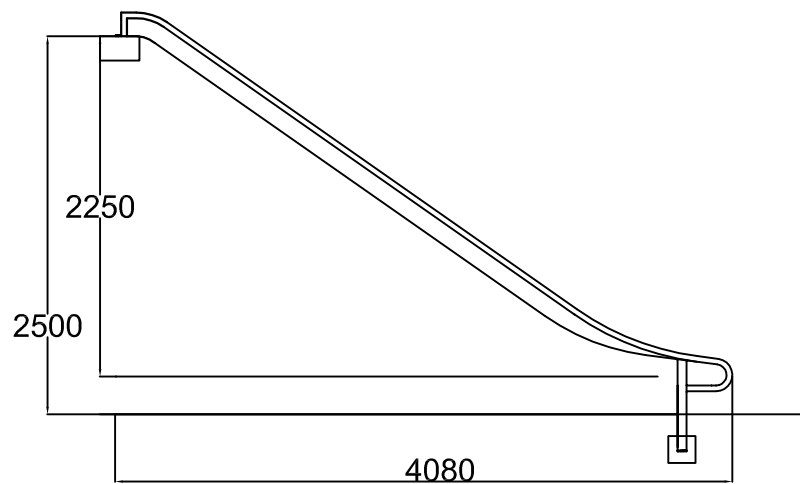
GSP0004 - Hammock

GSP000400
 *60cm
 **92cm
 ***11.2m²
 1:100

GSP000400
 1:100

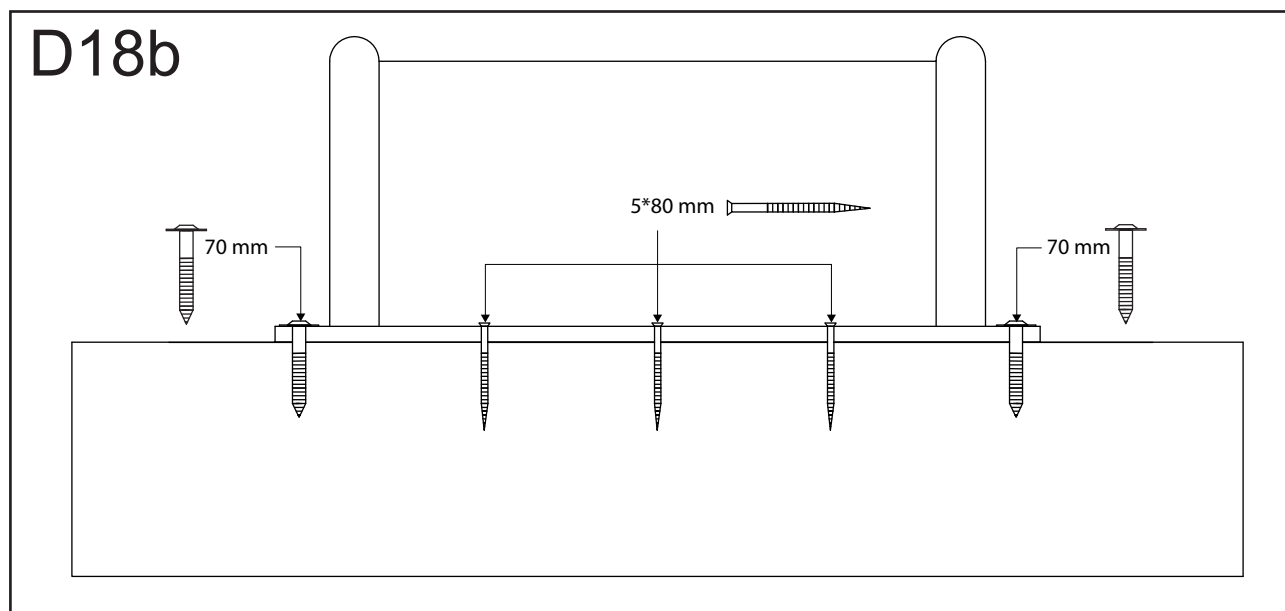
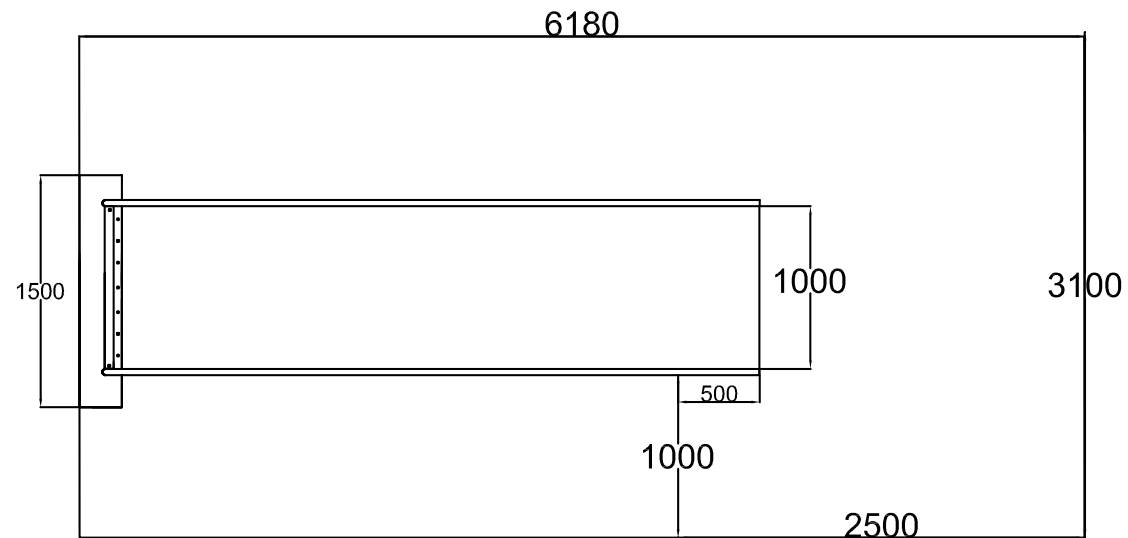
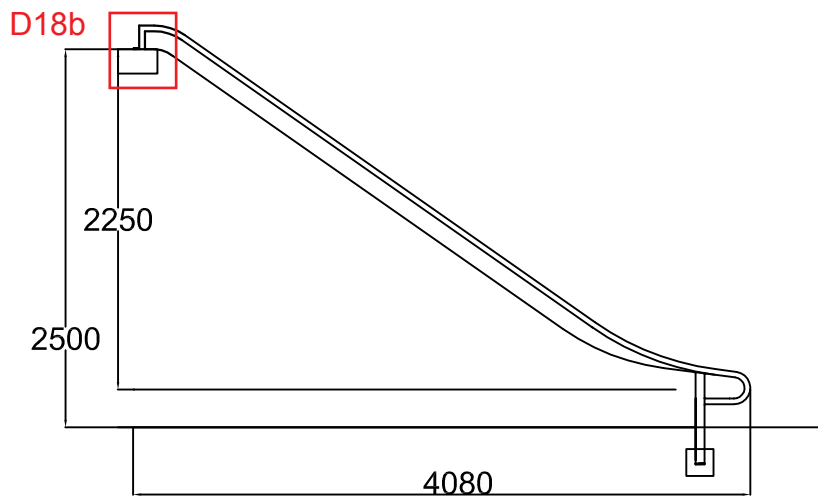

Elverdal

Produkt: OR11090.100.2250-2500^{1/3} Tegn. nr:

Emne: Installationsvejledning Dato: 2010

Tegnet af: LCB Enhed: mm Rettet: 23.08.2012

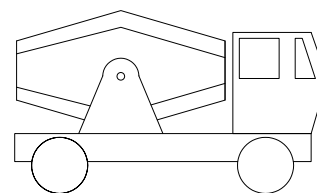
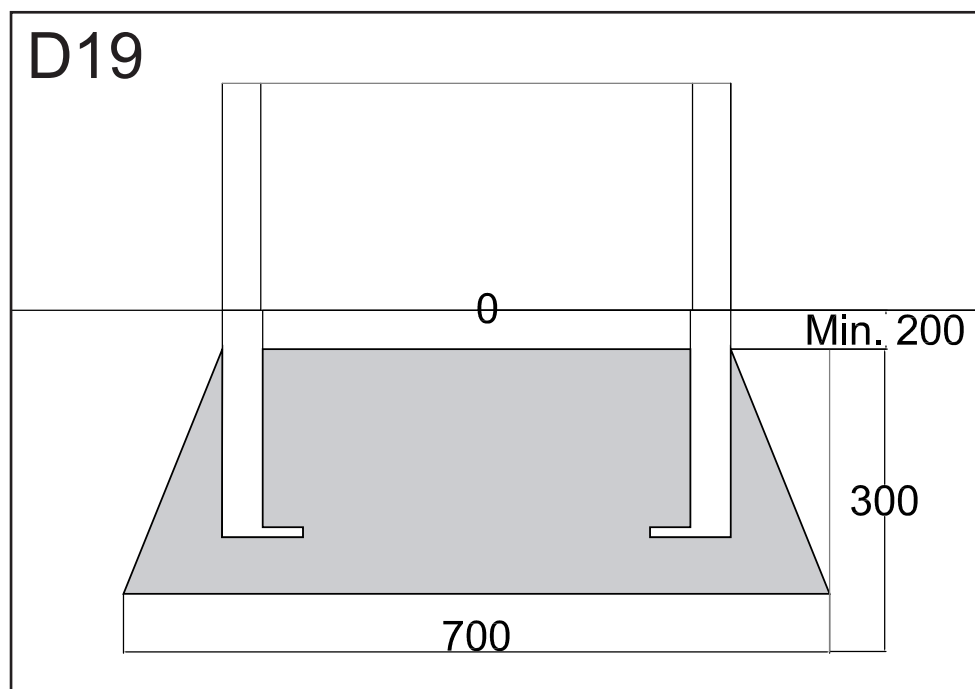
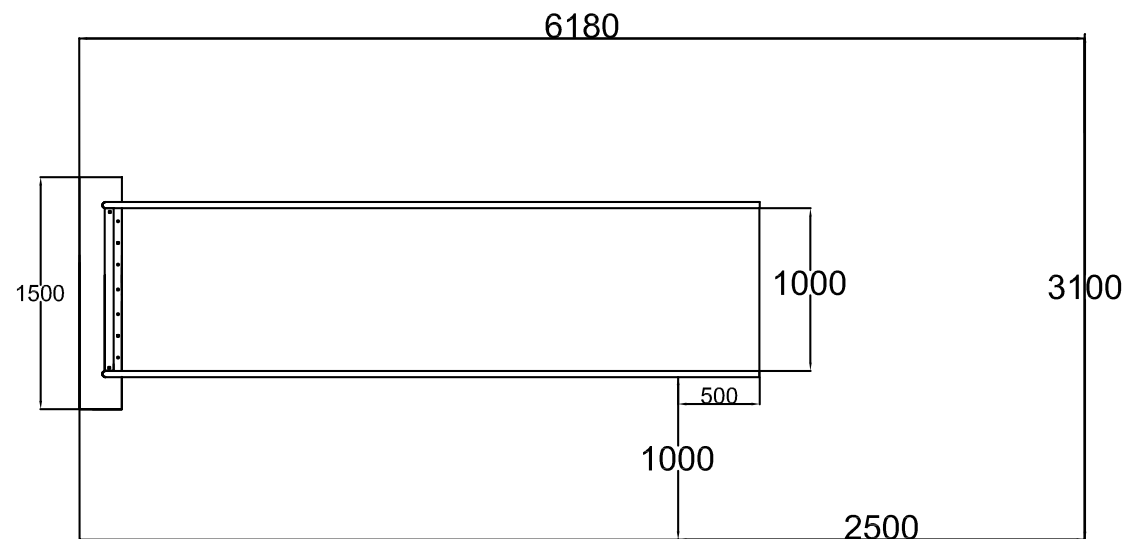
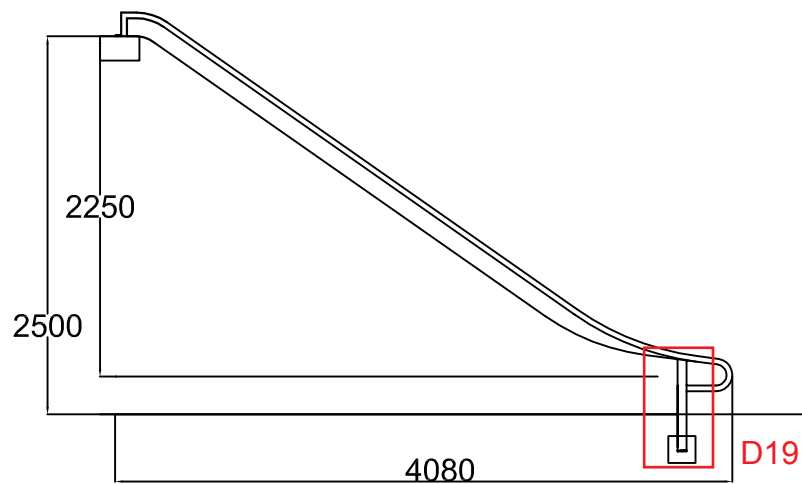

Elverdal

Produkt: OR11090.100.2250-2500^{2/3} Tegn. nr:

Emne: Instalationsvejledning Dato: 2010

Tegnet af: LCB Enhed: mm Rettet: 23.08.2012

Tot.0,05m³

Elverdal	Produkt:	Tegn. nr:
	OR11090.100.2250-2500 ^{3/3}	
	Emne:	Dato:
	Installationsvejledning	2010
	Tegnet af:	Enhed:
	LCB	mm
		Rettet:
		23.08.2012

Play value

Climbing Structures made from hand-processed irregular round logs, can be integrated into a strongly nature-oriented environment due to their formal expressive character. Many children can play within a small space; Climbing Structures can even absorb the arrival of a large number of children who wish to play on it and incorporate all of them within a flowing play rhythm. Climbing Structures do not only allow for climbing, experiencing height, and for having a sensual experience with hands and feet, but they can also be used as a nice seat for relaxing and observing.

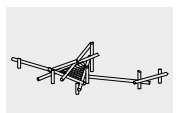
Fundamental characteristics

- natural, strong posts
- no pre-determined play procedures, individual mastering
- incentive for playing: strong, challenging construction
- movement: climbing, balancing, doing exercise

Suitable

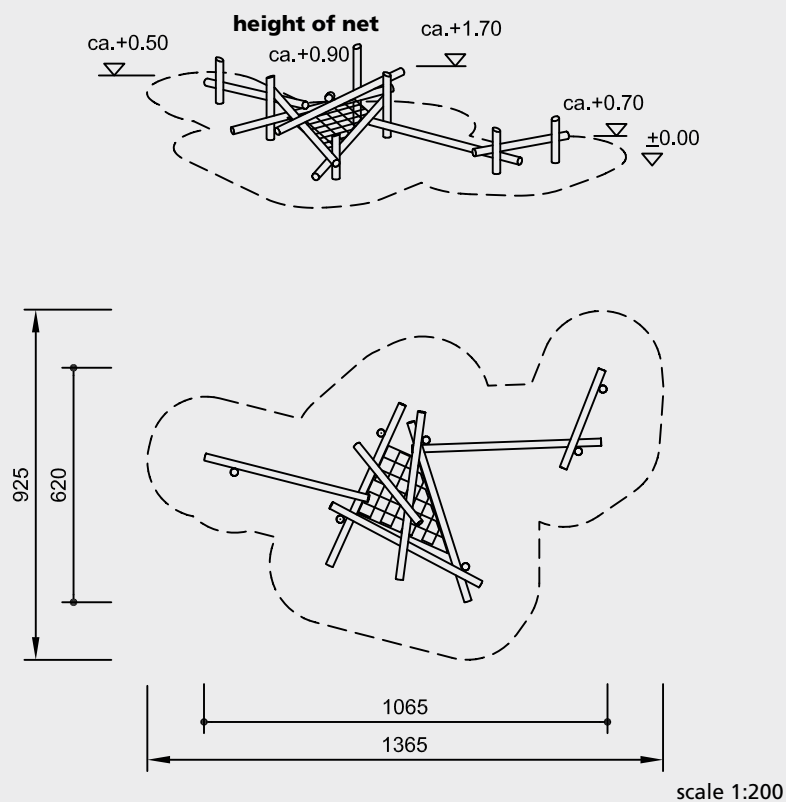
- for children from 4 years
- for kindergartens
- schools
- sports grounds
- leisure areas
- parks

Climbing Structure 09

6.51009

Height details in meters

Safety check according to EN 1176 and „safety in another way“

Components

7 stand posts
6 connecting tie beams
1 net
fittings

Dimensions

(small deviations possible)

length 10.65 m
width 6.20 m

Required space

13.65 x 9.25 m

Installation information

Surfacing requirements
corresponding to a fall height of ≤ 2.00 m
(please refer to price list for more
detailed information)

Foundations
7 items 80 x 80 x 60 cm
excavation depth 80 cm

Note

The climbing structure is an individual construction which is only partly pre-assembled in our workshop. Therefore, the installation needs to be carried out by an installation company authorised by us.
Technical changes reserved.
Equipment also available made of larch with steel feet.

Technical information

posts of robinia, Ø 15 - 21 cm, splinter free and sanded smooth

angle cut

vertical support posts with angle cut in the end grain section as constructive wood preservation

Corocord® rope

special ropes of "Hercules type"
six-strand Corocord® rope of the special "Hercules type", abrasion protected through heating of the six steel strands and melting the polyester sleeve onto them, standard colour natural

aluminium swages

double-conical aluminium swages with rounded-off ends

S-clamps

rounded Corocord® S-clamps made of stainless steel, Ø 8 mm

concealed head

large surface for pressure distribution, prevents water from getting inside, protects the bolt head

adjustable

no projecting threads after re-tightening due to two-piece bolt connection and therefore easy to maintain

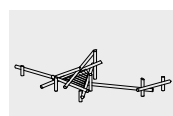

distance fitting

to avoid entrapment of cords

For more detailed explanation of the quality characteristics see price list.

6.51009

Studsmatta Cirkus

Ytbehov Ø 4,30 m. Hally Gally.

Produktnummer 2002112

Åldersgrupp:
1 år

Fallutrymme:
Längd: 430 cm
Bredd: 430 cm

Fallhöjd:
100 cm

Dimensioner:
Diameter: 190 cm

Material:
Gummi

Färger: Grå
Kräver fallunderlag: Ja
Produktnummer: 2002112
Fraktvikt: 150kg
Enhet: st

Underhåll

Material

Gummi: Underhållsfritt. Gummi är ett naturmaterial som inte ska utsättas värme eller för mycket sol då gummit torkar ut.

Färger Kräver fallunderlag

Tress Sport & Lek AB Gasverksgatan 9
252 25 Helsingborg info@tress.se

Tress Sport & Lek AB är ett skandinaviskt handelsföretag som har till syfte att alltid vara den ledande leverantören av kvalitets sport- och aktivitetsutrustning i Skandinavien.

www.tressutemiljo.se

www.tress.se

Produktbeskrivning

Studsmatta Cirkus är en rund trampolin som passar perfekt på lekplatsen. Barnen uppskattar att få hoppa runt i sin frihet och få testa på nya saker. Studsmattan levereras komplett med nedgrävningsram och ram med fallskyddsplattor. Maxvikt: ca. 2 barn á 60 Kg. Monteringstid för fyra personer*: 3 h.

Tress Sport & Lek AB Gasverksgatan 9
252 25 Helsingborg info@tress.se

Tress Sport & Lek AB är ett skandinaviskt handelsföretag som har till syfte att alltid vara den ledande leverantören av kvalitets sport- och aktivitetsutrustning i Skandinavien.

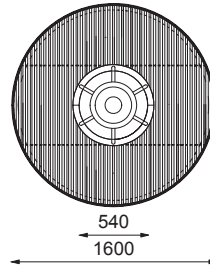
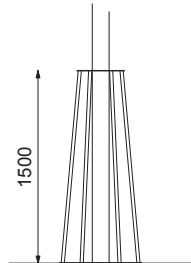
www.tressutemiljo.se

www.tress.se

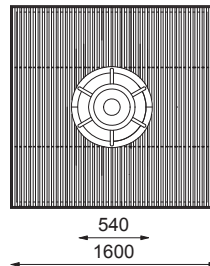
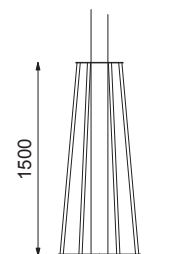
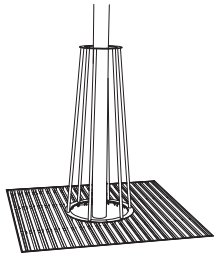
ARBOTTURA stamskydd

mm
cité

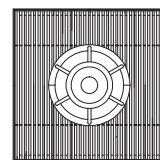
1

ART360

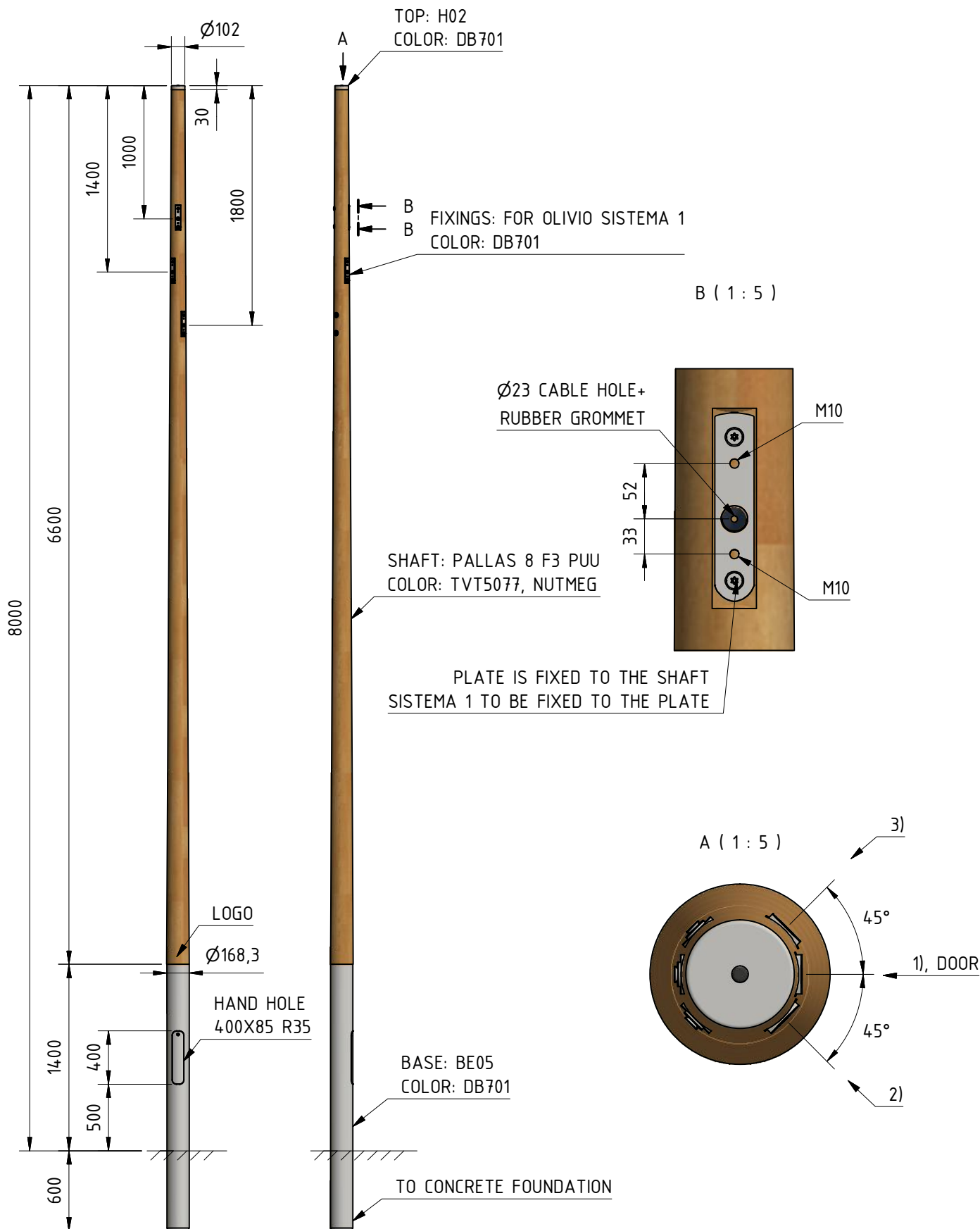
ART370

ART320

Material: Stål. Varmförzinkat.
 Variant: Kvadratisk markgaller, Cirkulärt markgaller.
 Stamskydd: Inkluderar stamskydd med sex stödben.
 Fastsättning: Fastbultning i betongplatta
 Design: David Karásek, Radek Hegmon

a SAFEROAD company

Customer:

Location:

Project:

Drawing:
339541AMTM

Designed: jo.malk

Date: 13.4.2017

Scale: 1 : 40

Checked: jo.malk

Date: 21.4.2017

Mass: 79,9 kg

Order: WKE28174

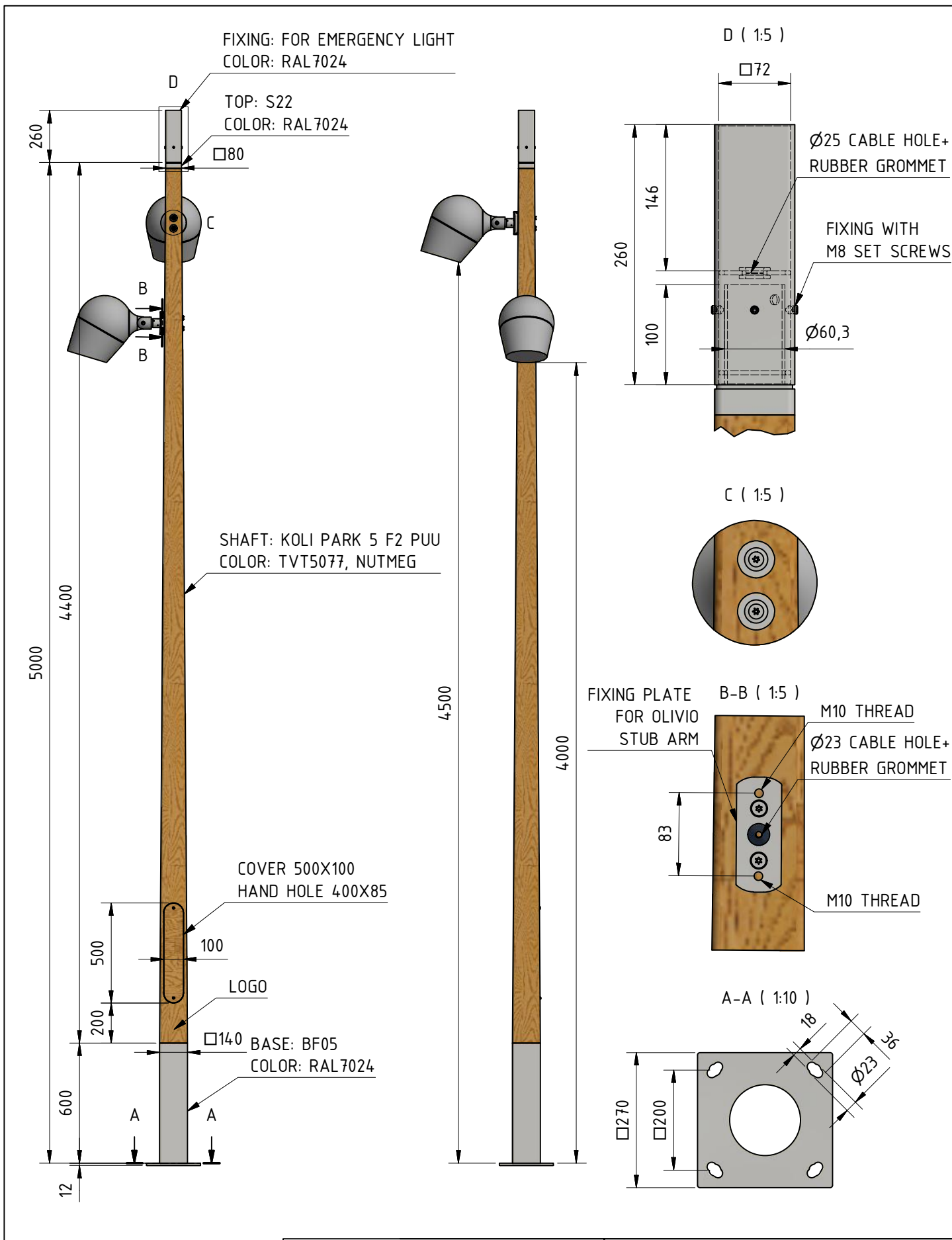
Approved:

Date:

Area (m²):

Product: PALLAS 8 BE05H02F3
DB701+TVT5077

REV2

TEHOMET
A valmont COMPANY

Customer:

Location:

Project:

Drawing:

339563AMTM

Order:

WKE30758

Designed: jo.malk

Checked:

Approved:

Date: 12.4.2017

Date:

Date:

Scale: 1:25

Mass: 74,1 kg

Area (m²):

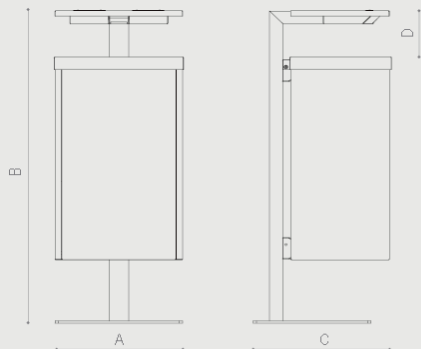
Product: KOLI PARK 5 BF05S22F2+FIXING FOR E-LIGHT
RAL7024+TVT5077

vandal

EXTERY

VANDAL 75L

Prügiava kohal asetsev kaas ei lase vihmal prügikasti sisse sadada, ega lindudel prügi kastist välja kiskuda.

Ette kallutatav konteiner teeb tühendamise praktiliseks. Prügikasti avamiseks ei ole vaja eraldi võtit ent toode on suletud asendis riivi põhimõttel töötava lisaraamiga fikseeritud.

Kaane sees asuva mahukas tuhatoos tühjeneb prügikotti lihtsa liigutusega.

Toote prügiava 870 mm kõrgusel on optimaalne igas vanuses kasutajale ning sokli kõrgus 195 mm võimaldab mugavat tühendamist ka talvise lumega.

MATERJAL

Prügikasti raam- kuumtsingitud ja pulbervärvitud toru. Konteiner- tsingitud lehtmetsall., roostevabast terasest tuhatoosi ava detailid konide kustutamiseks. Prügikastil on 8 mm paksusest terasest tald.

TÜHJENDAMINE

Ettepoole kallutatav teraskonteiner, mida on suletud asendisse võimalik fikseerida, prügikotti paigaldamiseks spetsiaalne raam ja pilud, et prügikott ei jääks toote väljast paistma. Eraldi tühjendatav tuhatoos kaane sees. Tuhatoosi õige kasutamise korral ei segune üldprügile mõeldud konteineri ning tuhatoosi sisu.

MÕÕDUD

Toode	Tootekood	Maht	A	B	C	D
VANDAL	VAN75	75 L	390	1000	365	130

PAIGALDUS

Pinnasesse ankrutega või betoneeritava jalaga, olenevalt pinnase tüübist.

VIIMISTLUS

VANDAL 75

RAL 7039 RAL 6005 RAL 7016 RAL 9007

Play value

The element water, with its infinite forms of expression, is defined by its flow, vitality and power. And if a playing observer interacts with it, various different sensory impressions are created.

It is only in ideal cases that a natural spring is located at a playground; however every play space needs water, even if it "only" comes out of a pipeline. A water pump with a swipe is especially attractive, where the act of pumping itself becomes a part of the play value, enabling access to the precious liquid. Our robust playground pumps therefore not only serve as a water supply, but also trigger work- and role-play activities as well as promoting communication and cooperation.

Fundamental characteristics

- very sturdy construction
- special design
- incentive for playing: pump swipe relief valve prevents swipe from striking back
- movement: physical effort

Suitable

- for children from 3 years
- for all water play areas

Order No. 5.17500 Playground Pump

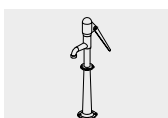

Order No. 5.19000 Pump Pedestal made of wood

Order No. 5.17630 Playground Pump
for direct connection to the pressure line

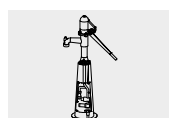
**Playground Pumps
Pump Pedestal
Foundation Anchor**

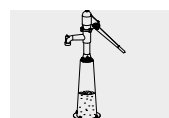
5.17500

5.17505

5.17630

5.17730

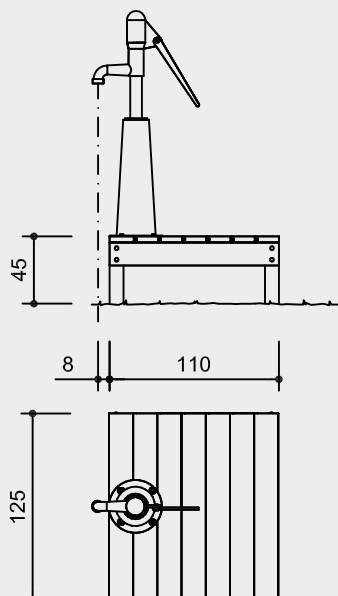

5.17633

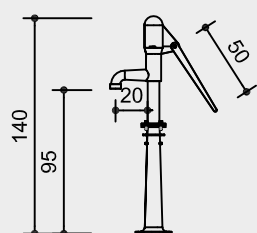

5.19000

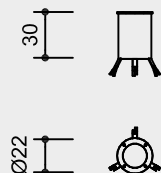
Pump Pedestal Order No. 5.19000

Playground Pump Order No. 5.17500

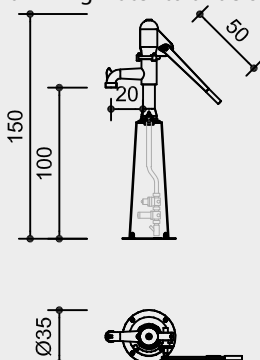

Foundation Anchor Order No. 5.17505

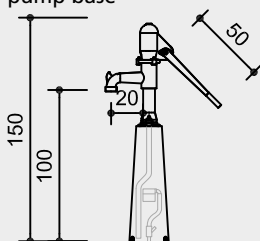
Playground Pump with integrated connection to mains water in the pillar Order No. 5.17630

drinking water to underside of piston

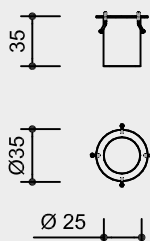

Playground Pump with water reservoir in the pillar Order No. 5.17730

drinking water to underside of the
pump base

Foundation Anchor Order No. 5.17633

scale 1:50

Safety check according to EN 1176

Components

Order No. 5.17500

1 playground pump

Order No. 5.17505 1 foundation anchor

Pumps for direct connection to mains water: No underground well required for function.

Order No. 5.17630

1 playground pump with integrated connection to mains water in the pillar

Order No. 5.17730

1 playground pump with water reservoir in the pillar

Order No. 5.17633

1 foundation anchor for pumps

Installation information

Surfacing requirements corresponding to a fall height of $\leq 0,60$ m (please refer to pricelist for more detailed information)

Foundations

4 items 50 x 50 x 50 cm excavation depth 70 cm

Attention:

Exact measurements may vary, for all installation dimensions refer to current installation instructions.

Technical changes reserved.

Order No. 5.17630 also available with programmable rinsing (Order No. 5.17640) or with handrail (Order No. 5.17631) or with programmable rinsing and handrail (Order No. 5.17643).

Technical information

Order No. 5.17500 Playground Pump

closed piston suction pump; all parts made from hot-dip galvanised grey cast iron; cylinder housing, air dome cap, mounting plate, forked lever, plunging valve, gland flange and connecting rod are hot-dip galvanised; cylinder with a liner made of brass alloy and plastic piston (POM); drive shaft made of stainless steel, with replaceable bearing made of brass alloy, additionally held fixed with the gland flange using the shaft recess; secured against being extracted by means of a recess; newly developed drive shaft bearing made of brass alloy which can be lubricated by means of lubricating nipples; pump capacity: bore 75 mm, pump lift 170 mm, approx. 0.75 litres/lift

Order No. 5.17630 pump as before; the valve combination for direct connection to pressure mains and a shut-off valve with backflow preventer type EA and drainage are installed in the galvanised column; external thread 1 inch; minimum water pressure 2,5 bar

Order No. 5.17730

Pump as before; the water reservoir with float valve is integrated in the galvanised pillar; min. 2.5 bar water pressure; 1/2" thread

Order No. 5.19000 Pump Pedestal core-free

equipment of mountain larch, core-free, by that formation of cracks can be reduced, support posts made of oak heartwood 10/10 cm

Pump Pedestal made of stainless steel see Order No. 5.14190

Order No. 5.17633

Foundation Anchor

for Order No. 5.17630 and 5.17730

foundation anchor of galvanised steel **Dimensions** (small deviations possible)

Order No. 5.17500/5.17630/5.17730
equipment height 1.40/1.50 m
width with horizontal pump swipec 0.95 m
weight 40/50 kg

Order No. 5.17633

Foundation Anchor

height 0.35 m
diameter 0.35 m
weight 7.5 kg

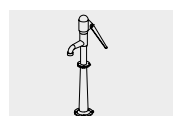
Order No. 5.19000 Pump Pedestal

width 1.25 m
depth 1.10 m
max. height 0.45 m
weight 80 kg

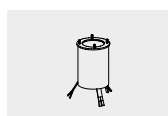
Order No. 5.14190 Pump Pedestal

width 1.00 m
depth 1.00 m
max. height 0.45 m
weight 65 kg

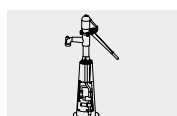
Individual solutions for the water supply must be devised, depending on the plans. Up-to-date details on the connection for the water supply and other technical information is available to download as a table at our website www.richter-spielgeraete.de. Go to "Products" and then to the applicable piece of equipment.

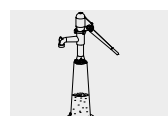
5.17500

5.17505

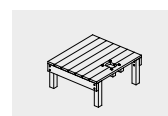
5.17630

5.17730

5.17633

5.19000

For more detailed explanation of the quality characteristics see price list.